

עפ"ג 33931-03-25 - מאיר שבת נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עפ"ג 33931-03-25

לפני: כבוד השופט יחיאל כשר

המבקש: מאיר שבת
נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד (השופטת ה' רוזנברג שיינרט),
מיום 3.2.2025, ב-ת"פ 76591-12-20
כ"ה אדר התשפ"ה (25.3.2025)

תאריך הישיבה: עו"ד אורן סוקר; עו"ד אלון עזרא
בשם המבקש:
בשם המשיבה:

החלטה

בפניי בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת ה' רוזנברג שיינרט),
מיום 3.2.2025, ב-ת"פ 76591-12-20, עד להכרעה בערעור שהגיש עליו המבקש.

רקע הדברים

1. ביום 12.9.2023 הורשע המבקש, על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן
הכולל שלושה אישומים, אשר ייחסו לו שורת עבירות לפי פקודת המכס [נוסח חדש] (להלן: פקודת
המכס); חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מס ערך מוסף); פקודת היבוא והיצוא (נוסח
חדש), התשל"ט-1979, וחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון).
בתמצית שבתמצית, בכתב האישום המתוקן תואר כי בין השנים 2012-2016, פעל המבקש באמצעות
שתי חברות שתחום עיסוקן הוא ייבוא ושיווק מוצרי מזון, להברחת ירקות ופירות קפואים מסוגים שונים
בשווי כולל של 1,966,300 ש"ח, תוך הונאת רשויות המכס והמע"מ, במטרה להימנע מתשלום מכסים

ומיסים בסך כולל של 7,791,631 ש"ח, שהיו חלים על ייבוא הטובין אילו שולם מס אמת בגינם.

כבר עתה יצוין כי את המעשים מושא כתב האישום המתוקן, בגינם הורשע המבקש כמתואר לעיל, ביצע המבקש בעת שהתנהלו כנגדו הליכים פליליים קודמים (ת"פ 115-10-06 ו-ת"פ 12311-06-08), אף הם בגין עבירות לפי פקודת המכס וחוק מס ערך מוסף, שביצע בין השנים 1999-2002 (להלן: ההליכים הפליליים הקודמים). בגין הרשעתו בכתב האישום שהוגש נגדו ב-ת"פ 115-10-06, נגזר על המבקש עונש של 24 חודשי מאסר בפועל ובגין הרשעתו בעבירות שיוחסו לו ב-ת"פ 12311-06-08, נגזר על המבקש עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, מתוכם 6 חודשים במצטבר לעונש המאסר שהוטל עליו ב-ת"פ 115-10-06. את מאסרו בגין הרשעתו במסגרת ההליכים הפליליים הקודמים החל המבקש לרצות ביום 2.3.2016, וביום 23.11.2017 שוחרר בשחרור מוקדם בהתאם להחלטת ועדת השחרורים.

2. לאחר שהרשיעו בעבירות שיוחסו לו כמפורט לעיל, הורה בית המשפט המחוזי (השופטת ה' רוזנברג שיינרט), לשירות המבחן, להגיש תסקיר בעניינו של המבקש. בתסקיר שהוגש ביום 7.5.2024, עמד שירות המבחן על עברו הפלילי של המבקש כמפורט לעיל. נוסף לכך, צוין בתסקיר כי אף שהמבקש שולב במסגרות טיפוליות שונות, היה מחויב להליך הטיפול והיה פעיל לשינוי מצבו, המבקש מתקשה לקחת אחריות מלאה על מעשיו. כמו כן, צוין כי אף שהמבקש הורשע בעבר וריצה עונש מאסר בפועל אותו הוא מתאר כטראומטי, הוא מתקשה גם כיום להתייחס לגורמי הסיכון במצבו, מצמצם מחומרת מעשיו ומתאר אותם כהתנהלות שגויה, שאינה חמורה. על רקע זה, שירות המבחן נמנע ממתן המלצה טיפולית והמליץ על הטלת ענישה אשר תשקף את חומרת מעשיו של המבקש.

3. ביום 3.2.2025, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש (בדיון שהתקיים ביום 16.9.2024), ניתן גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז - לוד (השופטת ה' רוזנברג שיינרט), בעניינו של המבקש.

בגזר דינו, עמד בית המשפט המחוזי על חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ועל הנזק הרב שנגרם בשל ביצוען. בתוך כך, בית המשפט עמד על כך שהעבירות בוצעו על ידי המבקש לאורך תקופה ארוכה, כמו גם על הסכומים הניכרים שמתשלומם השתמט. לאחר שסקר פסיקה רלוונטית, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם בגין מעשיו של המבקש עומד על 24-48 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס שלא יפחת מ-75,000 ש"ח.

לעניין קביעת עונשו של המבקש בתוך המתחם, התייחס בית המשפט המחוזי, כשיקולים לחומרה, לעברו הפלילי של המבקש. בתוך כך, ציין בית המשפט כי המבקש הורשע בעברו בעבירות פליליות דומות במהותן, אם כי קלות יותר בטיבן. מכך הסיק בית המשפט כי העונש הקודם שהוטל על המבקש לא הרתיע אותו, שכן המבקש שב וביצע עבירות בתחום דומה, ואף הסלים בחומרתן. יתרה מכך, הוזכר

כי חלק מהעבירות שבגינן המבקש עומד לדין, הן עבירות שבוצעו לאחר גזירת דינו בהליכים הפליליים הקודמים. בנוסף, בית המשפט התייחס לכך כי מניעיו של המבקש לביצוע העבירות לא נבעו ממצוקה כלכלית, אלא מהרצון לאפשר לעצמו אורח חיים נהנתני. עוד הזכיר בית המשפט את גורמי הסיכון עליהם הצביע שירות המבחן בתסקירו, וכן על המלצת שירות המבחן לגזור על המבקש עונש מאסר שישקף את חומרת מעשיו. בית המשפט הוסיף כי ניתן ללמוד על כך שהמבקש לא הפנים עד תום את הפסול במעשיו, מכך שמאז שנת 2016 ועד לכריתת הסדר הטיעון, לא הסיר המבקש את מחדליו.

עם זאת, בית המשפט המחוזי עמד על כך שבנסיבות העניין דנן, קיימים ארבעה טעמים המצדיקים להקל עם המבקש, ואף לחרוג במעט לקולה ממתחם העונש הראוי בעניינו:

ראשית, בית המשפט המחוזי עמד על כך שאת העבירות נושא ההליך דנן ביצע המבקש בעת שנוהלו נגדו הליכים פליליים בגין עבירות דומות, אולם כתב האישום בהליך דנן הוגש נגד המבקש ביום 21.12.2020, לאחר שריצה את עונשו בגין הרשעתו במסגרת ההליכים הפליליים הקודמים. בית המשפט ציין כי אף שעל-פי האמור בתסקיר שהוגש בעניינו של המבקש, הליך הטיפול בעניינו לא הגשים את מטרתו במלואה, ניכרת

נכונות מצד המבקש להתמסר להליך הטיפול, כעולה מהתמדתו בתהליך. כמו כן, צוין כי הודות להליך הטיפולי אותו הוא עובר, וגם למשפחתו התומכת, המבקש לא שב לבצע עבירות בשבע השנים האחרונות.

שנית, בית המשפט המחוזי התייחס לנסיבותיו האישיות, הבריאותיות, והמשפחתיות של המבקש, מהן עולה כי סביר שהמבקש ישתקם וימשיך לנהל אורח חיים נורמטיבי כפי שהוא עושה מאז סיום ריצוי עונש המאסר אותו ריצה בגין ההליכים הפליליים הקודמים.

שלישית, בית המשפט המחוזי זקף לזכותו של המבקש את כך שהוא הודה בכתב האישום המתוקן ללא שמיעת ראיות. בנוסף, בית המשפט עמד על כך שבמסגרת הסדר הטיעון הסכימו המבקש והחברה שבאמצעותה ביצע את הייבוא לישראל, לשלם סך של 300,000 ש"ח.

רביעית, בית המשפט התייחס לשיהוי בהגשת כתב האישום כנגד המבקש, ולזמן הרב שחלף בין מועד ביצוע העבירות לבין מועד מתן גזר הדין. בתוך כך, הזכיר בית המשפט כי המעשים בגינם הורשע המבקש נעשו במהלך השנים 2012-2016, ותיק החקירה העובר לטיפול המחלקה המשפטית בשנת 2017, כתב האישום הוגש רק בסוף שנת 2020, וגזר הדין ניתן למעלה מארבע שנים לאחר מכן. בית המשפט ציין כי הסיבות לשיהוי בהגשת כתב האישום ולהתמשכות ההליכים הן מגוונות, ובהן היקף חומר הראיות בתיק והעובדה כי בין המאשימה לבין המבקש התנהל במשך תקופה הליך גישור. עם זאת,

נקבע כי בעובדת חלוף פרק זמן משמעותי מאז ביצוע העבירות יש כדי להוות שיקול לקולה.

בית המשפט המחוזי ציין כי אילולא הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות, במהלכו ריצה המבקש עונש מאסר בפועל, עבר הליכי טיפול ושינה בפועל את אורח חייו ואת התנהלותו האישית, היה מקום לגזור את דינו קרוב לרף הבינוני של מתחם העונש ההולם. עם זאת, נוכח הנסיבות עליהן עמד לעיל, מצא בית המשפט אף לחרוג לקולה, במעט, ממתחם העונש ההולם, ולהטיל על המבקש עונש של 18 חודשי מאסר בפועל; ועונשים נלווים, לרבות קנס בסך של 75,000 ש"ח; תשלום חלק מהמחדל בסך 300,000 ש"ח אשר יופחתו מסכום הגירעון האזרחי; וכן חילוט נכסים בסך של 390,000 ש"ח.

4. ביום 12.3.2025 הגיש המבקש לבית משפט זה הודעת ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, וביום 13.3.2025 הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע רכיב עונש המאסר שהושת עליו, היא הבקשה שבפניי.

הבקשה לעיכוב ביצוע

5. בבקשתו, עומד המבקש על נסיבותיו הייחודיות של המקרה דנן, ובפרט על העובדה כי העבירות בהן הורשע בוצעו לפני שנים רבות (במהלך השנים 2012-2016), וכי בין ביצוען לבין הגשת כתב האישום בגיןן, ריצה המבקש תקופת מאסר בלתי מבוטלת. עוד עומד המבקש על הליך השיקום שעבר, ועל כך שמאז שחרורו מהמאסר חלפו כשבע שנים, בהן לא שב לסורו. על רקע זה, לטענת המבקש, קיים סיכוי ממשי כי בגדר ערעור יופחת עונש המאסר שהוטל עליו, עד כדי אפשרות ריצויו בעבודות שירות. לכן, לטענתו, יש מקום לקבלת בקשתו.

6. בתשובתה לבקשה לעיכוב הביצוע, טוענת המשיבה כי דין הבקשה להידחות, משאין היא עומדת באמות המידה שנקבעו ב-ע"פ 111/99 שורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241 (2000) (להלן: עניין שורץ). המשיבה טוענת כי בנסיבות בהן עסקין בערעור על גזר הדין בלבד, להבדיל מערעור גם על הכרעת הדין, נטיית בית המשפט היא שלא להיעתר לבקשה לעיכוב ביצוע. בנוסף לכך, המשיבה טוענת כי הסיכוי שערעורו של המבקש יתקבל, הינו אפסי. זאת, שכן בגזר דינו כבר חרג בית המשפט המחוזי לקולה ממתחם העונש הראוי, תוך ששקלל את כלל הנסיבות החריגות עליהן מצביע המבקש בערעורו. בתוך כך, המשיבה מדגישה את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ואת עברו הפלילי המכביד, אשר אף באלו יש, לעמדתה, כדי ללמד כי סיכויי הערעור להתקבל הינם נמוכים. לבסוף, המשיבה טוענת כי עונש המאסר שהוטל על המבקש אינו קצר, וכי ביחס לתקופת מאסר דומות נוהג בית משפט זה לדחות בקשות לעיכוב ביצוע.

7. ביום 25.3.2025 התקיים בפניי דיון בבקשה דנן. במסגרת דיון זה, בין היתר בשים לב להערותיי, מיקד בא-כוחו של המבקש את טיעוניו בשאלת קיומו של סיכוי שערעורו יביא להפחתת העונש שנגזר עליו לעונש שניתן לרצותו בעבודות שירות. לעניין זה עמד בא-כוח המבקש על כך שכתב האישום הוגש נגד המבקש לאחר ששוחרר ממאסרו בגין הרשעתו בהליכים הפליליים הקודמים, וכי בינתיים עבר המבקש הליך שיקום משמעותי ולא שב לסורו. בא-כוח המבקש טען כי בכך יש לראות במבקש כמי שעלה בידו, בפועל, לשנות את דרכיו ולהשתקם.

על רקע זה, אפשרתי לצדדים להגיש השלמות טיעון, ואלו הוגשו בהתאם לרשות שניתנה (השלמת טיעון מטעם המבקש ביום 31.3.2025 והשלמת טיעון מטעם המשיבה ביום 7.4.2025).

משכך, הגיעה העת למתן החלטה בבקשה.

דיון והכרעה

8. כידוע, נקודת המוצא לדיון היא כי נאשם שהורשע ונגזר דינו יחל בריצוי עונשו באופן מיידי, ואילו עיכוב ביצוע העונש הוא החריג לכלל. יחד עם זאת, לבית המשפט מסור שיקול-דעת לעכב את ביצוע עונש המאסר, ועליו לתת דעתו לכלל הנסיבות והנתונים הרלוונטיים בעניינו של המבקש. במסגרת זו יש לבחון מספר שיקולים, ביניהם: העבירה ונסיבות ביצועה; משך תקופת המאסר שנגזרה; טיב הערעור וסיכויי הצלחתו; עברו הפלילי של המבקש והתנהגותו במהלך המשפט; נסיבותיו האישיות של המבקש; והשאלה אם מדובר בערעור על חומרת העונש בלבד, או שמא גם על הכרעת הדין. לבסוף, נדרש לאזן בין השיקולים השונים ביחס למקרה הפרטני (ראו את פסק הדין בעניין שוורץ).

9. כפי שציננה המשיבה, ערעורו של המבקש מופנה כלפי גזר הדין בלבד, והלכה היא כי בנסיבות אלו הנטייה תהא שלא לעכב את עונש המאסר (ראו, למשל: ע"פ 2336/24 גאלי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (17.4.2024) (להלן: עניין גאלי); ע"פ 3772/23 קוטובסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29.5.2023)). יחד עם זאת, בערעורו עותר המבקש לכך שעונש המאסר שיוטל עליו יופחת וירוצה בדרך של עבודות שירות. בהקשר זה נזדמן לי לציין, גם לאחרונה, כי מקום בו במסגרת ערעור על גזר דין עותר המבקש להפחתת עונש המאסר במידה שבה קבלתו תוביל לעונש שאינו כולל ריצוי מאסר מאחורי סורג ובריא (כדוגמת ריצוי בדרך של עבודות שירות), דחיית הבקשה לעיכוב ביצוע עשויה לסכל את הערעור והדבר מהווה שיקול בעל משקל רב להיענות לבקשה לעיכוב ביצוע (ראו: עפ"ג 35437-03-25 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (6.4.2025); ע"פ 8689/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (19.12.2023); עניין גאלי, פסקה 14). יחד עם זאת הבהרתי כי אין בעצם העתירה, במסגרת ערעור, להקלה בעונש המאסר בפועל לכזה שירוצה בדרך של עבודות שירות, על מנת שתתקבל הבקשה לעיכוב ביצוע, אלא שיש להראות, בין היתר, כי הסיכוי שהערעור יתקבל ועונשו

של המבקש יוקל באופן שדחיית הבקשה לעיכוב ביצוע יהיה בה משום סיכול הערעור, עומד בדרישות הדין לעניין עיכוב ביצוע.

10. עוד ראוי להבהיר כי גם אם מניחים שטענתו של המבקש כי בכך שלא חזר לסורו מאז שסיים את ריצוי מאסרו בגין הרשעותיו הקודמות, לפני כשבע שנים, מהווה שיקום בפועל, דינה להתקבל (ואין בדעתי להביע דעה בעניין זה), אין משמעות הדבר, כתוצאה אוטומטית כביכול, שבקשתו של המבקש להימנע מלגזור עליו עונש של מאסר מאחורי סורג ובריאח דינה להתקבל אף היא. עמדתי על כך במסגרת פסק הדין שניתן לאחרונה בע"פ 1026/24 מדינת ישראל נ' פלוני (9.3.2025).

11. לגופם של השיקולים הרלוונטיים להכרעה בבקשות לעיכוב ביצוע, כפי שהותוו בעניין שוורץ, ניתן להזכיר את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש; את העובדה כי ערעורו הינו על גזר הדין בלבד ואת עברו הפלילי.

מאידך גיסא, ניתן להזכיר את כל אלו: תקופת המאסר שנגזרה קצרה יחסית (18 חודשים); אין כל ביקורת על התנהגותו של המבקש במהלך המשפט; והמבקש הוא אדם מבוגר (בן 67 שנים), שאינו בקו הבריאות.

עוד יש להוסיף שעסקינן בעבירות שבוצעו בשנים 2012-2016, כתב האישום בגין הוגש בשנת 2018 וגזר הדין הינו מיום 3.2.2025. חלוף פרק זמן ניכר מביצוע העבירות יש בו כדי להפחית ממשקלו של האינטרס הציבורי בביצוע מידי של גזר הדין (וראו: עפה"ג 67843-02-25 פלוני נ' מדינת ישראל (9.4.2025), וכן ע"פ 613/23 סלימאן נ' מדינת ישראל (2.2.2023)). זאת ועוד: מאז נובמבר 2018 משוחרר המבקש ללא כל הגבלות ותנאים.

בנסיבות אלו, נראה כי הכף נוטה לטובת קבלתה של הבקשה: ברם, זאת כל עוד קיימת אפשרות שהערעור יתקבל עד כדי תוצאה שיהיה בדחיית הבקשה לעיכוב ביצוע כדי לסכלה (ובענייננו - הקלה בעונש עד כדי אפשרות ריצוי בעבודות שירות). לעניין זה רלוונטי השיקול של הסיכויים בערעור.

בענייננו, האתגר העומד בפני המבקש לשכנע את ערכאת הערעור להגיע לתוצאה האמורה הינו אתגר קשה, שכן, בזהירות המתחייבת, ניתן לומר שגזר הדין נושא הערעור הינו, על פניו, מקל וכולל אף חריגה ממתחם העונש שקבע בית המשפט, וזאת למרות תסקיר שלא המליץ על כך. עדיין, איני סבור שיש מקום לקבוע, לאור כלל נסיבות העניין, כפי שפורטו לעיל, כי דין הבקשה להידחות מהטעם שסיכויי הערעור נמוכים במיוחד.

12. סיכומו של דבר: אני מורה על עיכוב ביצועו של עונש המאסר בפועל עד להכרעה בערעור. למען הסר ספק, יתר רכיבי גזר הדין אינם מעוכבים, ונותרים על כנם.

יחיאל כשר
שופט

ניתנה היום, ב' אייר תשפ"ה (30 אפריל 2025).